

זיכרון מ"זע" ציפ"ד

מפתח תשובות נכונות

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
(4)	(2)	(2)	(3)	(2)	(4)	(1)	(4)	(2)	(4)	תשובה

20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	שאלה
(3)	(3)	(3)	(4)	(3)	(4)	(1)	(3)	(2)	(1)	תשובה

23	22	21	שאלה
(1)	(4)	(2)	תשובה

הסברים

1. **השאלה:** באחד העיתונים הופיע המשפט הבא, ובו מילים מודגשות: "כאשר אלירן אלוני שר ומנגן באולפן ההקלטות, ביצעו כמעט מושלמים". איזו מהטענות הבאות עשויה להסביר באופן הטוב ביותר מדוע הודגשו המילים?

פתרון: נתבונן במשפט ללא המילים המודגשות: "כאשר אלירן אלוני שר ומנגן, ביצעו כמעט מושלמים". המילים המודגשות נוספו למשפט על מנת לסייג את הנאמר בו, כלומר, אלירן אלוני לא מתאפיין בביצועים טובים תמיד, אלא באולפן ההקלטות. מכאן ניתן להסיק שהוא אינו נחשב לזמר שמצטיין בהופעות חיות בפני קהל.

תשובה (4).

2. **השאלה:** ליאור לא התפלא מכך שאיוון הצליח לשבור את המקל, אלא מכך שהמקל נשבר.

מכך נובע ש -

פתרון: מכיוון שליאור התפלא שהמקל נשבר, אך לא מכך שאיוון הוא זה שהצליח לשבור אותו, הרי שליאור לא האמין שיש אדם שיכול לשבור את המקל.

תשובה (2).

3. **השאלה:** אדוארד ג'נר, רופא בריטי, גילה לפני כמאתיים שנה כי חלק מהנערות בהן טיפל לא לקו באבעבועות שחורות, גם כאשר נחשפו למחלה. ג'נר מצא כי הנערות החולבות לקו בעבר ב"אבעבועות הבקר", שהיא מחלה קלה יחסית, בוודאי קלה יותר מהאבעבועות השחורות. התברר כי המחלה הייתה מוכרת לאנשי המחלבות עוד מימים-ימימה, וכי רווחה דעה שמי שלקה בה לא ילקה באבעבועות. באמצעות ניסוי מייגע, הצליח ג'נר להוכיח את אמיתות התבונה העממית.

מהי "התבונה העממית"?

פתרון: "התבונה העממית" היא התבונה אליה הגיעו אנשי המחלבות לפני זמן רב (עוד מימים ימימה) כי מי שנדבק במחלה קלה יותר מאבעבועות שחורות בעת חליבת פרות, הופך למחוסן מפני מחלת האבעבועות השחורות. נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): יש אנשים שנולדים מחוסנים מפני אבעבועות שחורות

תשובה לא נכונה. הפסקה מדברת על אנשים שנדבקו במחלה אחרת וכתוצאה מכך הם מחוסנים מפני אבעבועות שחורות.

תשובה (2): חשיפה לאבעבועות שחורות מחסנת מפני הידבקות במחלה

תשובה לא נכונה. על פי הפסקה חשיפה למחלה אחרת, קלה יותר, היא שמחסנת מפני האבעבועות השחורות.

דף ד' מ' ז' צ' ש' ז' ד'

תשובה (3): אבעבועות שחורות נגרמות ממגע עם פרות חולות

תשובה לא נכונה. " אדוארד ג'נר... גילה... כי חלק מהנערות בהן טיפל לא לקו באבעבועות שחורות". אין כל טענה בפסקה כי המחלה נגרמת ממגע עם פרות חולות אלא שחלק מהנערות החולבות לא לקו באבעבועות שחורות, כלומר שיתכן כי חליבה מחסנת מפני המחלה.

תשובה (4): חליבת פרות נגועות עשויה להגן על החולב מפני אבעבועות שחורות

תשובה נכונה. על פי הפסקה הייתה מחלה שהייתה מוכרת לאנשי המחלבות עוד מימים-ימימה, וכי רווחה דעה שמי שלקה בה לא ילקה באבעבועות.

תשובה (4).

4.

השאלה: מיכון, המאפיין העיקרי של הכלכלה המודרנית, חיוני בכדי למקסם את הייצור הכלכלי ובה בעת למזער את הוצאות. בכירים במשרד הבריאות רוצים להגדיל את הכנסותיהן של קופות החולים ולהקטין את הוצאותיהן, לפיכך הם מציעים להגביר את המיכון בקופות החולים. אולם, הצעה זו ללא ספק תידחה על הסף, מכיוון שמיכון מוגבר בקופות החולים יגרום למטופלים לאבד אמון במערכת בשל חוסר ביחס בינאישי, אשר על פי מחקרים הוא אחד הגורמים החשובים ביותר למטופלים. מהי הטענה המרכזית בפסקה?

פתרון: נתמצת את הדברים: מיכון עוזר להגדיל הכנסות ולמזער הוצאות ולכן הוצע להגביר את המיכון בקופות החולים. אולם, הצעה זו תידחה "מכיוון שמיכון מוגבר בקופות חולים יגרום למטופלים לאבד אמון במערכת". כלומר, לא ניתן למכך באופן נרחב את השירותים הניתנים על-ידי קופות החולים.

תשובה (1).

5.

השאלה: מחקר חדש בחיידק הסלמונלה מהווה פריצת דרך בהתמודדות עם חיידק הסלמונלה וחיידקים אחרים. כאשר בחנו החוקרים אילו מסרים סביבתיים מזהה חיידק הסלמונלה, הם זיהו מנגנון אשר מסייע לחיידק לרכז מידע על הסביבה ולהחליט אם לזוז או להשתקע. מהמחקר עולה כי על מנת לקבל החלטה כאמור, אוסף חיידק הסלמונלה מידע על מספר רב של מולקולות בסביבתו. אחת המולקולות המשמעותיות שזוהתה היא החומצה האמינית ארגינין. מכיוון שחיידק הסלמונלה חש בריכוזים מאוד נמוכים של ארגינין, סבורים החוקרים שארגינין בסביבת החיידק מלמד על איכות הסביבה מבחינתו ומייצגת עבורו את הסביבה התאית אליה הוא חודר.

איזו מהטענות הבאות היא הנכונה ביותר ביחס לנאמר בפסקה?

פתרון: מכיוון ששואלים אינו מהטענות היא הנכונה ביותר, יש לבדוק את התשובות.

תשובה (1): הגורם המכריע היחיד בהחלטתו של חיידק הסלמונלה לאיזו סביבה תאית לחדור, הוא קיומה או היעדרה של החומצה האמינית ארגינין

תשובה לא נכונה. בפסקה כתוב "אחת המולקולות המשמעותיות שזוהתה היא החומצה האמינית ארגינין". חומצת הארגינין משפיעה על החלטו של חיידק הסלמונלה והיא משמעותית להחלטתו, אך לא נאמר שהיא הגורם המכריע היחיד בהחלטתו.

תשובה (2): חוקרים זיהו מנגנון המאפשר לחיידקים שונים, ביניהם חיידק הסלמונלה, לשנות את ריכוזן של חומצות שונות בסביבתם, על מנת לאפשר להם להחליט אם לזוז או להשתקע.

תשובה לא נכונה. "על מנת לקבל החלטה כאמור, אוסף חיידק הסלמונלה מידע על מספר רב של מולקולות בסביבתו". החיידקים אוספים מידע על המולקולות ולא משנים את ריכוזן.

זיכרון מזה " ציפוש ז ד

תשובה (3): מיוננים נמוכים של החומצה האמינית ארגינין בסביבת החיידק גרמו לחוקרים להסיק שהוא סולד מחומצה זו ומעדיף שלא להשתקע בסביבתה

תשובה לא נכונה. "מכיוון שחיידק הסלמונלה חש בריכוזים מאוד נמוכים של ארגינין, סבורים החוקרים שארגינין בסביבת החיידק מלמד על איכות הסביבה מבחינתו ומייצגת עבורו את הסביבה התאית אליה הוא חודר." בפסקה כתוב שהארגינין מייצגת את הסביבה התאית אליה הוא חודר, אך לא כתוב שהוא סולד ממנה ומעדיף שלא להשתקע בסביבתה.

תשובה (4): המנגנון שזוהה בחיידק הסלמונלה מהווה פריצת דרך בהתגברות עליו, כמו על חיידקים אחרים, באמצעות זיהוי האופן בו הם בוחרים לאיזו סביבה תאית לחדור

תשובה נכונה. על פי המשפט הראשון והאחרון בפסקה: "מחקר חדש בחיידק הסלמונלה מהווה פריצת דרך בהתמודדות עם חיידק הסלמונלה וחיידקים אחרים... סבורים החוקרים שארגינין בסביבת החיידק מלמד על איכות הסביבה מבחינתו ומייצגת עבורו את הסביבה התאית אליה הוא חודר."

תשובה (4).

6. השאלה: חפירות ארכיאולוגיות שנערכו בישראל חשפו מתקנים לייצור שמן אשר מקורם אינו ידוע, אך ניתוח הממצאים מאפשר להעלות השערות אחדות. ראשית, הופעת המתקן מקבילה לתנועת אוכלוסיה רחבת היקף למזרח התיכון, שהביאה עימה טכניקות חדשות. שנית, משך הזמן הקצר במהלכו היה המתקן בשימוש והשבתתו המהירה מצביעים על טכניקה חקלאית שלא התאימה לתנאים המקומיים. שלישית, יצור השמן המקומי-כנעני לא נעשה במבנים סגורים אלא במתקנים חצובים, שמוקמו מחוץ לבתים.

איזו מהטענות הבאות היא הטענה המרכזית לגבי המתקנים שנחשפו במהלך החפירות הארכיאולוגיות?
פתרון: נתמצת את שלושת הממצאים המופיעים בפסקה: המתקנים הופיעו במקביל לתנועת אוכלוסיה; קיומם הקצר של המתקנים מרמז שלא התאימו לתנאים המקומיים; יצור השמן המקומי נעשה במבנים חיצוניים. מכיוון ששואלים איזו מהטענות היא הנכונה ביותר, יש לבדוק את התשובות.

תשובה (1): המתקנים הינם מתקנים חקלאיים ולא תעשייתיים

תשובה לא נכונה. בפסקה כתוב "משך הזמן הקצר במהלכו היה המתקן בשימוש והשבתתו המהירה מצביעים על טכניקה חקלאית שלא התאימה לתנאים המקומיים". הטכניקה החקלאית לא התאימה לתנאים המקומיים, אך לא משתמע מכך כי חוסר ההתאמה נובע מצורך במתקנים תעשייתיים. חוסר ההתאמה יכול לנבוע מסיבות רבות אחרות.

תשובה (2): המתקנים הוקמו על ידי אנשים זרים שהגיעו למקום ולא על ידי התושבים המקומיים

תשובה נכונה. על פי הסעיפים בתמצות המופיע בפתרון.

תשובה (3): המתקנים לא התאימו ליצור שמן במבנה סגור ולכן הועברו אל מחוץ לבתים.

תשובה לא נכונה. על פי הפסקה היצור המקומי נעשה במבנים חיצוניים לבתים. לא נאמר בפסקה שהמתקנים הועברו מחוץ לבתים.

תשובה (4): המתקנים הוקמו במטרה לייצר שמן עבור האוכלוסיה החדשה שהגיעה למזרח התיכון
תשובה לא נכונה. כתוב בפסקה שהגיעה אוכלוסיה חדשה למזרח התיכון ואף משתמע כי הם יצרו את השמן, אך לא נאמר שהוא יוצר עבורם.

תשובה (2).

7.

השאלה: לאחר יציאתו של סרט ״מגיני האסקופה״, המבוסס על ריאיונות עומק חושפניים עם ששת ראשי קהילת המודיעין מאז קום המדינה על תפקידם ופועלם, הופיע בכתבה בעיתון המשפט הבא: ״נקודת המוצא של הסרט מנוסחת בהחלטיות - הדרג הפוליטי בישראל לא החמיץ הזדמנות להחמיץ הזדמנות״.

איזה מהמשפטים הבאים אינו מתאים לשקף את המשתמע מדבריו של הכתב?

פתרון: נבדוק את התשובות ונפסול את אלה המשתמעות מהציטוט המופיע בפסקה:

תשובה (1): ראשי קהילת המודיעין חולקים על אופני הפעולה של הדרג המדיני

תשובה לא נכונה. ״נקודת המוצא של הסרט מנוסחת בהחלטיות – הדרג הפוליטי בישראל לא החמיץ הזדמנות להחמיץ הזדמנות״ מהמשפט משתמע שראשי קהילת המודיעין הציגו בסרט אפשרויות פעולה שונות מאלו של הדרג המדיני, וחוסר ביצוע נתפס בעיני הכתב כהחמצה. מהדברים ניתן להסיק שראשי קהילת המודיעין אינם מסכימים עם דרכי הפעולה של הדרג הפוליטי.

תשובה (2): הסרט מציג אפשרויות פעולה שונות מאלה שיושמו במציאות בפועל

תשובה לא נכונה. על פי ההסבר שניתן בתשובה (1).

תשובה (3): ראשי קהילת המודיעין החמיצו את ההזדמנות לזכות בתפקיד בדרג הפוליטי

תשובה נכונה. ההחמצה בדברי הכתב מתיחסת לפעולות הדרג הפוליטי. משפט זה אינו יכול להשתמע מדבריו ולכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (4): קיים רצף בדעות של ששת ראשי קהילת המודיעין כפי שהן מובאות בסרט

תשובה לא נכונה. ״נקודת המוצא של הסרט מנוסחת בהחלטיות״ ניתן להסיק מדברים אלה כי קיימת נקודת מוצא אחידה, שכן הכתב מתייחס לנקודת מוצא ולא לנקודות מוצא. כמו כן הוא סבור שהיא מנוסחת בהחלטיות. מהדברים משתמע שקיים רצף של דעות בין ראשי קהילת המודיעין השונים.

תשובה (3).

8.

השאלה: בדרום הר חברון מצויה כיום קהילה של ערבים מקומיים המתגוררים במערות. משכנם אינו הדבר החריג היחיד באורח חייהם, אלא גם כלי היום-יום המצויים בשימושם. כלים אשר נדמים כממשיכים מסורות בנות אלפי שנים. נראה כי לו היה מתעורר אדם בן תקופת המקרא תושב האזור מתרדמה בת שלושת אלפים שנה, היה מכיר כמעט את כל הכלים של אותם תושבים. מהפסקה עולה ש-

פתרון: במשפט האחרון של הפסקה נאמר שלו היה מתעורר אדם שחי לפני יותר מ-3,000 שנה הוא היה מכיר כמעט את כל הכלים של אותם תושבים. כלומר, התושבים הללו משתמשים בכלים שהיו בשימוש לפני יותר מ-3,000 שנה.

תשובה (2).

9.

השאלה: היעלמות של מינים שלמים אינה הבעיה המרכזית בתחום השימור. הבעיה המרכזית היא הידלדלות אוכלוסיות של חיות בר, לפעמים במידה קיצונית, המובילה לעתים קרובות לפגיעה בבריאותן של מערכות אקולוגיות שלמות. כשאנו בוחנים סוגיות של שימור אך ורק במונחים של סכנת הכחדה, אנו מציירים תמונה פשטנית ואף בלתי רלוונטית. יתר על כן, הגישה הזו מייצרת מטען רגשי שמשווה לבעיה נופך קוסמי מאיים, כשבפועל יש להציגה כסוגיה מקומית הניתנת לפתרון. הדבר דומה להתייחסות לרפואה האנושית כדיסציפלינה שתפקידה למנוע מוות ותו לא.

איזה מהמשפטים הבאים מתאר באופן הנכון ביותר את ההשוואה לרפואה האנושית בסוף הפסקה?

פתרון: ראשית יש להבין את ההשוואה: ״ כשאנו בוחנים סוגיות של שימור אך ורק במונחים של סכנת הכחדה, אנו מציירים תמונה פשטנית ואף בלתי רלוונטית. הגישה הזו מייצרת מטען רגשי שמשווה לבעיה נופך קוסמי מאיים, כשבפועל יש להציגה כסוגיה מקומית הניתנת לפתרון. הדבר דומה להתייחסות לרפואה האנושית כדיסציפלינה שתפקידה למנוע מוות ותו לא.״ תפקידה של הרפואה

דף דעת ו מ זע " צףש ז ד

האנושית הוא לא רק מניעת מוות, לרפואה האנושית תפקידים רבים: ריפוי, מניעת מחלות וכדומה, באופן דומה הפסקה טוענת כי סוגיית השימור אינה עוסקת רק בחיות בסכנת הכחדה. נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): חיות הנמצאות בסכנת הכחדה הם הבעיה המרכזית בתחום השימור, כפי שמוות הוא הבעיה המרכזית בתחום הרפואה האנושית, שתפקידה הוא למנוע מוות

תשובה לא נכונה. המשפט הראשון בפסקה: "היעלמות של מינים שלמים אינה הבעיה המרכזית בתחום השימור". כמו כן מטרת ההשוואה לרפואה האנושית היא הפוכה.

תשובה (2): התייחסות לסוגיות שימור במונחים של סכנת הכחדה בלבד מייצגת תמונה פשטנית ודרמטית, בדומה לרופא המתייחס לסכנת מוות עם כל בעיה רפואית

תשובה נכונה. על פי ההסבר המופיע בפתרון.

תשובה (3): התייחסות לסכנת ההכחדה כשמדובר בסוגיות של שימור, היא למעשה ניסיון לפתור סוגיה מקומית, כפי שבחירה ברופא נעשית תמיד על פי תחום התמחות

תשובה לא נכונה. את ההכחדה יש להציג "כסוגיה מקומית הניתנת לפתרון", אך בפועל היא אינה מוצגת כך. כמו כן אין בפסקה כל התייחסות לדיספלינות שונות בתחום הרפואה.

תשובה (4): הידלדלות של אוכלוסיות של חיות בר מובילה לעתים קרובות לפגיעה בבריאותן של מערכות אקולוגיות שלמות, כפי שפגיעה באיבר אחד בגוף יכולה להביא לקריסת הגוף כולו

תשובה לא נכונה. החלק הראשון נכון מבחינה עובדתית, אך ההשוואה אינה נכונה. התייחסות לרפואה האנושית בפסקה עוסקת ביחס הרפואה לחולה ולא בתסמינים של החולה עצמו וכיצד הם עלולים להשפיע עליו.

תשובה (2)

---

10. השאלה: חוקרים הצליחו להפוך לראשונה תאי דם בוגרים מאדם לסוגים שונים של תאי עצב ממערכת העצבים ההיקפית והמרכזית. בשלב ראשון יצרו החוקרים תאי גזע מושרים שהפכו לטרום תאי עצב, הללו התמיינו לסוגים שונים של תאי עצב ובהם תאי גליה ותתי סוגים עצביים אחרים לרבות תאי דופאמין ותאי מערכת העצבים ההיקפית. הישג זה עשוי לאפשר ייצור של תאי עצב לצורך מחקר ולשימוש במערכות סריקה מאסיביות לגילוי תרופות, וכאשר ניתן יהיה להשתמש בהן לריפוי, אפשר יהיה לפתח את תאי העצב מדמו של החולה.

איזה מהמשפטים הבאים אינו משתמע מהפסקה?

פתרון: נבדוק את התשובות ונפסול את אלה המשתמעות בפסקה:

תשובה (1): טרום תאי העצב שיצרו החוקרים מתאי גזע התמיינו לסוגים שונים של תאי עצב

תשובה לא נכונה. "בשלב ראשון יצרו החוקרים תאי גזע מושרים שהפכו לטרום תאי עצב, הללו התמיינו לסוגים שונים של תאי עצב".

תשובה (2): תאי דופאמין ותאי מערכת העצבים ההיקפית מהווים תתי סוגים עצביים

תשובה לא נכונה. "ותתי סוגים עצביים אחרים לרבות תאי דופאמין ותאי מערכת העצבים ההיקפית".

תשובה (3): ההישג עשוי לאפשר פיתוח תרופה למחלות עצביות מדמו של החולה

תשובה לא נכונה. "וכאשר ניתן יהיה להשתמש בהן לריפוי, אפשר יהיה לפתח את תאי העצב מדמו של החולה".

תשובה (4): ההישג עשוי לאפשר ייצור של תאי עצב לצורך מחקר לריפוי מחלות של תאי הדם

תשובה נכונה. על פי הפסקה ניתן יהיה ליצור תאי עצב מתאי דם ולא לצורך ריפוי מחלות של תאי דם.

תשובה (4)

זיכרון מזה " ציפוש ד

11. השאלה: המשורר הטורקי נזים חיכמת זוכה לאחרונה לפרסום מחדש של יצירותיו בשל תנודות פוליטיות בשלטון. בימי חייו נרדף נזים על ידי השלטון הכמאליסטי בשל דעותיו הקומוניסטיות ונאלץ, בשל כך, לברוח מטורקיה בשנת 1951. הוא חי בגלות עד יום מותו בשנת 1963. החרם שהוטל על יצירותיו בתקופה ההיא היה גורף וגם הקריאה בשיריו נאסרה מכל וכל. העוברים על האיסור היו עלולים לספוג עונשים כבדים.

איזו מהטענות הבאות אינה משתמעת מהפסקה?

פתרון: נבדוק את התשובות ונפסול את אלה המשתמעות מהפסקה:

תשובה (1): בשנות החמישים חרם תרבותי על ידי הממשל נחשב לגיטימי

תשובה נכונה. אמנם על פי הפסקה הוטל חרם על ידי הממשל על יצירותיו של המשורר בשנות החמישים והששים, אך לא מצוין או משתמע מהפסקה שהייתה קיימת תפיסה רווחת שחרם זה נתפס כאקט לגיטימי.

תשובה (2): תפיסת השלטון הכמאליסטי נוגדת תפיסות קומוניסטיות

תשובה לא נכונה. "בימי חייו נרדף נזים על ידי השלטון הכמאליסטי בשל דעותיו הקומוניסטיות". מכך שהוא נרדף על ידי השלטון בשל דעותיו הקומוניסטיות, משתמע שתפיסות השלטון נוגדות את התפיסות הקומוניסטיות.

תשובה (3): קריאה בספר שירים עשויה להיתפס כאקט פוליטי

תשובה לא נכונה. "החרם שהוטל על יצירותיו בתקופה ההיא היה גורף וגם הקריאה בשיריו נאסרה מכל וכל." החרם שהוטל עליו ועל יצירותיו היה חרם פוליטי, שכן הוא נבע מתפיסות קומוניסטיות (פוליטיקה) שלו שהתנגשו עם תפיסות השלטון הכמאליסטי (פוליטיקה). מכך שהאיסור כולל קריאה בשיריו, משתמע שגם הקריאה יכולה להיתפס כאקט פוליטי.

תשובה (4): הן יצירת אמנות והן צריכתה יכולות להביא לרדיפה פוליטית

תשובה לא נכונה. "העוברים על האיסור היו עלולים לספוג עונשים כבדים".

תשובה (1).

12. השאלה: הסוציולוגית אווה אילוז כותבת: "להכליל" אין פירושו לטעון שאנשים מתנהגים כמו רובוטים בצורה זזה ואחידה, אלא פירושו למצוא את הנורמות שהופכות את ההתנהגות החוזרת של אנשים רבים לאפשרית, למרות הבדלים בין-אישיים ביניהם".

איזה מהמשפטים הבאים מתאר בצורה הטובה ביותר את גישתה של אילוז?

פתרון: ראשית נבין את דבריה של אילוז: הכללה אינה מתייחסת לאנשים כמו רובוטים או טוענת שהם חושבים בצורה זזה, אלא היא מכירה בהבדלים בין אישיים ביניהם. "להכליל" על פי אילוז הוא למצוא את הנורמות (נורמות התנהגות או נורמות חברתיות) המאפשרות למספר אנשים לחזור על התנהגות כלשהי. הכללה מתייחסת לגורמים משותפים להתנהגות דומה או זזה של אנשים שונים. מדבריה משתמע שהיא אינה מתנגדת להכללה, ולכן ניתן לפסול את תשובות (1) ו-(4) אשר בהן נאמר כי היא מתנגדת להכללה. נבדוק את שתי התשובות הנותרות:

תשובה (2): היא אינה מתנגדת להכללה משום שהיא מנסחת נורמות להתנהגות חוזרת של אנשים

זו התשובה הנכונה.

תשובה (3): היא אינה מתנגדת להכללה משום שהיא מעודדת הבדלים בין-אישיים בין פרטים בחברה

תשובה לא נכונה. על פי הנאמר בפסקה הכללה מכירה בהבדלים בין-אישיים בין פרטים בחברה, אך לא נאמר שהיא מעודדת הבדלים אלו.

תשובה (2).

13.

השאלה: פוסטמודרניזם הוא מונח מקובל בקרב חוקרים והוגים רבים לציון מערך רעיונות או הגות המתאפיינת בתגובה, ואף דחייה, לתקופה המודרנית ולערכיה. הרעיון הפוסטמודרני כולל בתוכו הנחה או אמירה על תקופה היסטורית חדשה, הבאה לאחר המודרניות. אף על פי שמדובר בגישה המאוחרת למודרניזם, קיימת מחלוקת על נקודת הזמן המדויקת בה החלה, בעיקר בין פרקטיקות שונות, כגון ארכיטקטורה, ספרות, קולנוע ועוד. על דבר אחד קיימת הסכמה רווחת למדי, שהפוסטמודרניזם החל בסביבות מלחמת העולם השנייה, כשהובהר מעל כל ספק כי ידע אינו בהכרח טוב.

איזו מהטענות הבאות משתמעת מהפסקה?

פתרון: הפסקה מספקת אינפורמציה רבה, לכן נבחן את התשובות ונשווה לכתוב בפסקה:

תשובה (1): התפיסה הפוסט מודרנית כוללת בתוכה המשכיות של המודרניות

תשובה לא נכונה. פוסטמודרניזם הוא... מערך רעיונות או הגות המתאפיינת בתגובה, ואף דחייה, לתקופה המודרנית ולערכיה". מכאן שאין המשכיות בתפיסה הפוסט מודרנית.

תשובה (2): הרעיון הפוסט מודרני הביא להכחדה של יצירות מודרניות

תשובה לא נכונה. משפט זה לא נאמר בפסקה ואינו משתמע ממנה.

תשובה (3): התפיסה המודרנית תופסת התקדמות מדעית כדבר חיובי

תשובה נכונה. הפסקה מסתיימת במשפט: "על דבר אחד קיימת הסכמה רווחת למדי, הפוסטמודרניזם החל בסביבות מלחמת העולם השנייה, כשהובהר מעל כל ספק כי ידע אינו בהכרח טוב". אם הפוסטמודרניזם דוחה את המודרניזם ואת הערכים שהוא מייצג, וקיימת הסכמה על כך שהוא החל עם ההכרה שידע אינו בהכרח דבר טוב, ניתן להסיק שהמודרניזם תפס את ההתקדמות המדעית כדבר חיובי.

תשובה (4): הרעיון המודרני מתאפיין בדחיית הפוסט מודרניזם

תשובה לא נכונה. הפוסט מודרניזם מתאפיין בדחיית המודרניזם ולא להיפך.

תשובה (3).

14.

השאלה: במחצית השנייה של המאה ה-19, עת הופיעו תחליפי החלב לתינוקות, כתב ד"ר תומאס מורגן רוטש, רופא ילדים, את הדברים הבאים: "נראה לי שכמעט ואין צורך להסביר מדוע הסמכות לקבוע חוקים עבור מזון תינוקות צריכה להיות של הממסד הרפואי, ולא של בעלי הון שאינם רופאים. ובכל זאת, כשאנו סוקרים את ההיסטוריה של תחליפי החלב, התפקיד שמשחק רופא המשפחה בקביעת תזונת התינוק ביחס למזונות המסחריים שממליצה האחות, הוא קטן עד כדי השפלה – ואל לנו לסבול זאת עוד".

איזה מהמשפטים הבאים אינו משתמע מדבריו של רוטש?

פתרון: נבדוק את התשובות ונפסול את אלה המשתמעות מהפסקה:

תשובה (1): הוא סבור שאחיות מעורבות בתזונת תינוקות יותר מרופאים ותומך בכך נחרצות

תשובה נכונה. "התפקיד שמשחק רופא המשפחה בקביעת תזונת התינוק ביחס למזונות המסחריים שממליצה האחות, הוא קטן עד כדי השפלה – ואל לנו לסבול זאת עוד". הוא אכן חושב שהאחיות מעורבות בתזונת התינוקות יותר מרופאים, אך הוא בהחלט אינו תומך בזאת.

תשובה (2): הוא מתנגד לכך שההשפעה על הרכב המזון לתינוקות תימצא ברובה אצל חברות מסחריות

תשובה לא נכונה. על פי הפסקה: "הסמכות לקבוע חוקים עבור מזון תינוקות צריכה להיות של הממסד הרפואי, ולא של בעלי הון שאינם רופאים", ומכאן שרוטש אכן מתנגד לשליטת החברות המסחריות בהרכב המזון לתינוקות.

תשובה (3): הוא סבור שהממסד הרפואי צריך להיות בעל הסמכות לקביעת הרכבי מזון לתינוקות

תשובה לא נכונה. כאמור בציטוט המובא בתשובה (2).

זיכרון מזה " צפון ד

זיכרון מזה " ציפוש ד

תשובה (4): הוא מתנגד לכך שרופאי הילדים אינם מעורבים יותר בקביעת ההרכב התזונתי של תינוקות

תשובה לא נכונה. על פי הציטוט בתשובה (1)

תשובה (1).

---

15. השאלה: מקובל לחשוב שהנכונות להקרה עצמית למען מטרות לאומיות תלויה בתחושת השותפות

והביטחון האישי של האזרחים, אולם כוחה של לוחמניות הוא הפוך, שכן היא מעין משכך כאבים לתלואים החברתיים שמחולל הניאו-ליברליזם.

איזו מהטענות הבאות אינה נובעת מהפסקה?

פתרון: נבדוק את התשובות ונפסול את אלה הנובעות מהפסקה:

תשובה (1): הסברה המקובלת גורסת כי תחושת לאומיות קשורה לסולידריות אזרחית

תשובה לא נכונה. בפסקה נאמר כי "מקובל לחשוב שהנכונות להקרה עצמית למען מטרות לאומיות תלויה בתחושת השותפות והביטחון האישי של האזרחים", ומכאן נובע כי תחושת לאומיות קשורה לסולידריות אזרחית.

תשובה (2): ניאו-ליברליזם גורם לתלואים חברתיים

תשובה לא נכונה. "שכן היא מעין משכך כאבים לתלואים החברתיים שמחולל הניאו-ליברליזם", כלומר על פי הפסקה הניאו-ליברליזם עצמו גורם לתלואים.

תשובה (3): לאומנות קשורה יותר לניסיון להתרחק מבעיות סוציאליות מאשר לתחושת שותפות

תשובה לא נכונה. מקובל לחשוב שהקרה לאומית נובעת מתחושת שותפות, אך למעשה "היא מעין משכך כאבים לתלואים החברתיים", כלומר לבעיות סוציאליות.

תשובה (4): לוחמניות מטפחת את תחושת השותפות והביטחון

תשובה נכונה. בפסקה נטען שנהוג לחשוב שלוחמניות נובעת מתחושת שותפות וביטחון, כאשר למעשה הסיבה היא אחרת. לא נטען שהיא מטפחת את תחושת השותפות והביטחון.

תשובה (4).

---

16. השאלה: "מה תכליתם של הגעגועים? יש להם כיום אותו תפקיד שהיה להם במשך מיליוני שנים –

למנוע מאיתנו לעזוב קבוצות וסביבות תומכות", כותב מארק לירי, פרופסור לפסיכולוגיה ומדעי המוח מאוניברסיטת דיוק; "בעבר הגעגועים היו נדירים יחסית, ועלו רק כשיחידים נפרדו מקרוביהם התומכים והמוכרים".

איזה מהמשפטים הבאים אינו משתמע מדבריו של לירי?

פתרון: נבדוק את התשובות ונפסול את אלה המשתמעות מהפסקה:

תשובה (1): בעבר אנשים נפרדו מהסביבה התומכת שלהם לעתים נדירות יותר

תשובה לא נכונה. הפסקה מסתיימת במשפט: "בעבר הגעגועים היו נדירים יחסית, ועלו רק כשיחידים נפרדו מקרוביהם התומכים והמוכרים". אם הגעגועים היו נדירים ועלו רק כשאנשים נפרדו מהסביבה התומכת שלהם, משתמע שהם נפרדו מהסביבה התומכת שלהם לעתים נדירות יותר.

תשובה (2): בימינו אנשים חשים געגוע יותר מאשר חשו בימים עברו

תשובה לא נכונה. נאמר בפסקה שתפקיד הגעגוע הוא למנוע מאתנו לעזוב סביבה תומכת. על פי הציטוט בהסבר לתשובה אחת, בעבר אנשים התרחקו מהסביבה התומכת שלהם לעתים נדירות יותר. מכאן משתמע שבימינו אנשים מתרחקים מהסביבה התומכת שלהם לעתים קרובות יותר ומכאן חשים היום יותר געגוע מאשר אנשים בעבר.

דף ד' מ' ז' ע' " צ' ש' ז' ד'

תשובה (3): הצורך בסביבה מוכרת הוא צורך אנושי שהיה קיים בעבר בלבד

תשובה נכונה. הפסקה יוצרת קשר בין געגועים להתרחקות מסביבה מוכרת ותומכת. אם הצורך הזה היה קיים רק בעבר, לא היינו חשים געגועים היום.

תשובה (4): מטרת תחושת הגעגוע לא השתנתה במשך מליוני שנים

תשובה לא נכונה. "מה תכליתם של הגעגועים? יש להם כיום אותו תפקיד שהיה להם במשך מיליוני שנים – למנוע מאיתנו לעזוב קבוצות וסביבות תומכות".

תשובה (3).

---

17. השאלה: על פניו, המאבק להגנת הפרטיות יכול להתפרש כסתירה לקריאה להפיכת מידע לחופשי, אולם

בפועל הוא לא אחר מאשר צידו השני של אותו מטבע, המטבע של כלכלת המידע. הטענה היא שככל שתאגידים וממשלות שואפים לאסוף מידע פרטי על האזרחים ולרגל אחריהם, בין אם באמתלת הגנה על ביטחון לאומי או הגדלת שורת הרווח, כך הם מעוניינים פחות לחשוף את מאגרי הנתונים שלהם עצמם, מתוך חשש לביקורת ציבורית או הפסד של יתרון תחרותי. ככל שיותר מנכסיה התרבותיים והאינטלקטואליים של האנושות עברו למאגרים דיגיטליים, כך גם השליטה עליהם הפכה יותר ויותר ריכוזית.

איזו מהטענות הבאות נובעת מהפסקה?

פתרון: ראשית נסביר את הרעיון המופיע בפסקה: הפסקה טוענת שהמאבק להגנת הפרטיות והקריאה להפיכת מידע לחופשי, אינן סותרות זו את זו, אלא משלימות זו את זו. המאבק להגנת הפרטיות הוא מפני תאגידים וממשלות השואפים לרגל אחרי האזרח. הקריאה להפיכת מידע לחופשי מבקשת לחשוף מאגרי נתונים של תאגידים וממשלות, אשר מנסות להימנע מכך מתוך חשש לביקורת ציבורית או הפסד יתרון תחרותי. הפסקה מספקת אינפורמציה רבה, לכן נבחן את התשובות:

תשובה (1): המאבק לחופש המידע נועד להגן על ממשלות מביקורת ציבורית על מאגר הנתונים שלהן

תשובה לא נכונה. המאבק לחופש המידע מבקש לחשוף את מאגרי הנתונים של הממשלות, בעוד הן מנעונו מכך בשל החשש מביקורת.

תשובה (2): המאבק להגנת הפרטיות של תאגידים זהה למאבק להגנת הפרטיות של אנשים פרטיים

תשובה לא נכונה. המאבק להגנת הפרטיות של תאגידים מבקש להגן על עצמו מפני ביקורת ציבורית או פגיעה בתחרותיות. המאבק להגנת הפרטיות של אנשים פרטיים מבקש להגן על הפרט מתאגידים וממשלות השואפים לרגל אחריהם.

תשובה (3): הקריאה להפיכת מידע לחופשי עומדת בסתירה למאבק להגנת הפרטיות

תשובה לא נכונה. מדובר בשני הצדדים של אותו מטבע, על פי ההסבר בפתרון.

תשובה (4): הקריאה להפיכת מידע לחופשי מנסה להחליש את כוח התאגידים כמו הקריאה להגנת הפרטיות

תשובה נכונה. על פי ההסבר בפתרון.

תשובה (4).

---

17. השאלה: בתחילת המאה ה-20 נהג צעיר איראני בשם אחמד קָרְווי להביט בכוכבים מגג ביתו. הוא הטיל ספק במה שהאמינו במחוז העני והנחשל שלו, ש"הכוכב המזונב" שנראה בשמיים, קשור איכשהו לתהפוכות הפוליטיות באיראן. ספקותיו אוששו בכתב עת ערבי שגילה לו כי העצם הזה אינו כלי לנבואה, אלא כוכב שביט שסודותיו כבר פוצחו על-ידי אסטרונום אנגלי מהעבר. התגלית הוכיחה לו סופית את הפרימיטיביות בשיטות מוריו. "הכוכב הזה", הוא ייזכר לאחר מכן, "הוא שהראה לי את הדרך אל הלמידה האירופאית."

מדבריו של קָרְווי משתמע כי -

פתרון: קָרְווי לא האמין שלכוכב השביט יכולות נבואיות, אך דווקא ההתחקות אחרי הכוכב הובילה אותו אל הלימוד האירופאי. כלומר, הכוכב השפיע על מסלול חייו של קָרְווי, אך לא בשל האמונה ביכולותיו הנבואיות של הכוכב, אלא דווקא משום שפקפק בהן.

תשובה (3).

18. השאלה: רובין דנבאר, אנתרופולוג בריטי, טוען כי מאה וחמישים הוא מספר הקשרים החברתיים המרבי שאנו יכולים להכיל מבחינה קוגניטיבית ורגשית. חישובו המורכבים מתבססים על היחס בין גודל מוחותיהם של קופי אדם ובין הגודל הממוצע של הקבוצה עמה נדדו בסוואנה של אפריקה לפני 150,000 שנה.

איזו מהטענות הבאות משתמעת מהפסקה?

פתרון: נבין את טענתו של דנבאר: מספר הקשרים החברתיים שבני אדם מסוגלים להכיל הוא מאה וחמישים לכל היותר. טענתו מבוססת על חישובים הקושרים בין היחס של מוחותיהם של קופי אדם ובין גודל הקבוצה עמה נדדו. דנבאר טוען טענה ביחס לבני אדם בהתבסס על חישובים שנעשו על קופי אדם, מכאן משתמע שהוא מניח שיש דמיון בין קופי האדם לבין בני אדם ביכולות הרגשיות והקוגניטיביות בתחומים חברתיים. תשובה (3). נסביר מדוע התשובות האחרות נפסלות:

תשובה (1): הגודל הממוצע של קבוצות קופי האדם שנדדו בסוואנה השפיע על גודל מוחם

תשובה לא נכונה. דנבאר מבסס את חישוביו על היחס בין גודל מוחם של הקופים לגודל הממוצע של הקבוצה עמה נדדו, אך הוא אינו טוען שגודל הקבוצה השפיע על גודל המוח.

תשובה (2): לכל אדם מספר קשרים חברתיים ייחודי לו שהוא יכול להכיל מבחינה קוגניטיבית ורגשית

תשובה לא נכונה. טענתו של דנבאר אינה מתייחסת ליכולות ספציפיות של אנשים ספציפיים, אלא "לנו", ליכולות של בני אדם.

תשובה (4): מחקרים המשווים בין גודל מוחם של קופים לזה של בני אדם דורשים חישובים מורכבים

תשובה לא נכונה. דנבאר לא ביצע השוואה בין גודל מוחם של קופים לזה של בני אדם.

תשובה (3).

19. השאלה: תמיר אמר לפנחס: "לאליהו יש עשרים שנות ניסיון כקלדן; לפיכך, אם אתה מחפש קלדן טוב שיקליד את המידע הדרוש למערכת החדשה שרכשת, אתה יכול להפסיק לחפש."

מדבריו עולה שתמיר מניח ש -

פתרון: מילת המפתח בדבריו של תמיר היא 'לפיכך' (=לכן). לאליהו יש עשרים שנות ניסיון ולכן אם אתה מחפש קלדן טוב אתה יכול להפסיק לחפש. כלומר, תמיר מניח שניסיון רב = עבודה טובה. תשובה (3).

תשובה (3).

זיכרון מזה " ציפוש ד

20. השאלה: בנימין: "בשנים האחרונות השתנה טעמי באופנה בכלל ובנעליים בפרט מן הקצה אל הקצה, אולם אני מוצא שמעולם לא נהייתי כפי שאני נהנה בשנים האחרונות מנעילת מגפי בוקרים".
מה ניתן להסיק מדבריו של בנימין?

פתרון: מילת המפתח בדבריו של בנימין היא 'אולם'. טעמו בבגדים ובנעליים השתנה **אולם (=אבל)**, הוא מעולם לא נהנה כפי שהוא נהנה עכשיו מנעילת מגפי בוקרים. כלומר- בעבר הוא נהנה מנעילת מגפי בוקרים ועכשיו הוא נהנה מהם אף יותר. תשובה (2).
תשובה (2).

---

21. השאלה: עודד: "למרות שהוא נמצא בצל במהלך רוב שעות היממה, גדל שיח היסמין למימדים עצומים."

איזו מהטענות הבאות עשויה להשתמע מדבריו של עודד?
פתרון: מדבריו של עודד משתמע ששיח היסמין אינו מגיע למימדים עצומים כשהוא נמצא בצל. זאת ניתן להבין מהמילה 'למרות'. נבדוק את התשובות:
תשובה (1): על מנת שזרעי שיח יסמין ינבטו הם זקוקים לשמש ישירה
תשובה לא נכונה. עודד אינו מופתע מהעובדה ששיח היסמין נבט, אלא מכך שהוא הגיע למימדים עצומים, כלומר הצל משפיע על גודל השיח ולא על העובדה שהוא נבט. מכיוון שהטענה אינה משתמעת מדבריו של עודד, הרי שזו אינה התשובה הנכונה.
תשובה (2): שיח היסמין גדל, בסופו של דבר, בגלל הצל
תשובה לא נכונה. על פי ההסבר בפתרון, שיח היסמין גדל למרות הצל ולא בגללו.
תשובה (3): שיחי יסמין אינם גדלים במקומות שבהם אין צל
תשובה לא נכונה. על פי ההסבר בפתרון, שיח היסמין גדל למרות הצל ולא בגללו.
תשובה (4): בדרך כלל לא שותלים שיחי יסמין במקומות מוצלים
תשובה נכונה. אם שיחי יסמין אינם גדלים היטב בצל, ככל הנראה לא נוהגים לשתול אותם במקומות מוצלים. מכיוון שהטענה משתמעת מדבריו של עודד ולכן היא התשובה הנכונה.
תשובה (4).

---

22. השאלה: למרות גילו המופלג, יהודה מתעמל מדי בוקר, הרגל שרק בזכותו זכה להערכה מצד שכניו. איזה מהטעונוים הבאים אינו משתמע ממשפט זה?

פתרון: מילות המפתח במפקה הן 'למרות'- כלומר, בדרך כלל אנשים בגיל מופלג אינם מתעמלים מדי בוקר, ו'רק'- כלומר, הרגל זה הוא הסיבה היחידה שיהודה זוכה להערכה משכניו. נבדוק את התשובות ונפסול את אלו המשתמעות מדבריו:
תשובה (1): אנשים שגילם מופלג בדרך כלל אינם זוכים להערכה מצד שכניהם
תשובה נכונה. מהמשפט לא משתמע שכל האנשים בגיל מופלג אינם זוכים להערכה משכניהם, אלא שיש סיבה אחת בלבד שיהודה, שגילו מופלג, זוכה להערכה מצד שכניו. הטיעון אינו משתמע מהמשפט ולכן זו התשובה הנכונה.
תשובה (2): הרגליו האחרים של יהודה לא זיכו אותו בהערכה מצד שכניו
תשובה לא נכונה. מהמילה 'רק' משתמע שזהו ההרגל היחיד שזיכה את יהודה בהערכה. הטיעון משתמע מהמשפט ולכן זו אינה התשובה הנכונה.
תשובה (3): אנשים שגילם מופלג בדרך כלל אינם מתעמלים מדי בוקר

זיכרון מזה " צפיש ז ד

תשובה לא נכונה. מהמילה 'למרות' משתמע שאנשים בגיל מופלג אינם נוטים להתעמל בכל בוקר. הטיעון משתמע מהמשפט ולכן זו אינה התשובה הנכונה.

תשובה (4): לולא נהג יהודה להתעמל מדי בוקר, שכניו לא היו מעריכים אותו

תשובה לא נכונה. מהשימוש במילה 'רק' משתמע שזו הסיבה היחידה ששכניו מעריכים אותו. כלומר- אם הסיבה לא הייתה קיימת הם לא היו מעריכים אותו.

תשובה (1)
